

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : บทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
- ผู้วิจัย** : พระพงษ์ศักดิ์ ฐิตเวที (อ๋อนอุทัย)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)
 - : อาจารย์ พระมหาสม กลยาโณ, พธ.บ., M.S.W., Ph.D. (S.W.)
 - : ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)
- วันที่สำเร็จการศึกษา** : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อองค์กรภาครัฐในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือพระสงฆ์ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ตั้งแต่ระดับเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารคณะสงฆ์ ซึ่งมีจำนวน ๗๙๕ รูป ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๐ รูป วิเคราะห์ข้อมูลโดย (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Different: LSD.) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม พระสงฆ์มีระดับการมีส่วนร่วมต่อบทบาทขององค์กรภาครัฐอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์มีระดับการมีส่วนร่วมต่อบทบาทขององค์กรภาครัฐอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการปกครองมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.81$) การสาธารณสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการเผยแผ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$) ด้านการสาธารณูปการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.74$) ด้านการศาสนศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$) และการศึกษาสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.69$)

๒. ผลการเปรียบเทียบบทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาสามัญ ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ พบว่า บทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี นั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะองค์กรภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้เปิดโอกาส ให้กับพระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็น ยังขาดการบริหารงานหรือดำเนินงานในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ ด้านการสาธารณูปการ และ ด้านการสาธารณสงเคราะห์

ส่วนข้อเสนอแนะนั้นเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรภาครัฐกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สุขต่อพระสงฆ์โดยตรง องค์กรภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนเรื่องการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาและงบประมาณในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ ด้านการสาธารณูปการ และ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ก็จะเป็นการบริหารงานและการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาได้อย่างแท้จริง.

Thesis Title : THE ROLES OF GOVERNMENT ORGANIZATION IN PARTICIPATION
TO PROMOTE BUDDHIST ADMINISTRATION IN MUANG DISTRICT,
PRACHINBURI PROVINCE

Researcher : Phra Phongsak Thitavedi (Onuthai)

Degree : Master of Arts (Public Administration)

Thesis Supervisory Committee

- : Asst. Prof. Dr.Surapon Suyaprom B.A., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)
- : Phramaha Som Kalyano, B.A., M.S.W., Ph.D. (Social Work)
- : Asst. Prof. Dr. Termsak Thongin, B.A., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

Date of Graduation: 31 March, 2013

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) to study on roles of government organizations on its participation in promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province; 2) to compare the roles of government organizations with participation in promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province, classified by personal factors; 3) to study on problems, threats and suggestion for government organizations regarding promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province. This research was conducted under the method of Survey Research. The sample of this study consisted of 260 Buddhist monks drawn from 795 Buddhist monks population in Muang District, Prachinburi Province, by random simple sampling techniques. Data analysis was conducted by using frequencies, means, percentage, standard deviation, t-test, One Way Analysis of Variance, differentiation between the mean in each couple of sampling subject tested by using Least Significant Difference: LSD. The data collected from key informants by method of In-depth Interview are analyzed by Content Analysis technique.

The findings of this research are concluded as follows:

1. The overall opinions of Buddhist monks towards the roles of government organizations on participation in promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province, have been found at the high level with mean of ($\bar{X}=3.75$). When considering each dimension, it is noted at the high levels in all aspects with means arranged in descending order from dimensions of administration ($\bar{X}=3.81$), public health aspect ($\bar{X}=3.78$), Dhamma dissemination ($\bar{X}=3.75$), public utility ($\bar{X}=3.74$), religious studies ($\bar{X}=3.73$) and welfare education ($\bar{X}=3.69$).

2. For the result of comparing the roles of government organizations with participation in promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province, classified by personal factors such as age, years of ordination, religious education, general educational background, ranking position, it is found that there is no significant difference for the roles of government organizations on participation in promoting Buddhist affairs, therefore, rejecting the formulated hypotheses.

3. For problems, threats and suggestion regarding roles of government organizations on participation in promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province, it is found that roles of government organizations on participation in promoting Buddhist affairs in Muang District, Prachinburi Province, was not successful as it should be because government organizations or related authorities provided no opportunity for Buddhist monks to participate in or provide their opinions. In addition, government organizations still lacked of management or operation in all dimensions management including administration, religious studies, welfare education, Dhamma dissemination and public utility.

For suggestion, in order to achieve effective operation of government organizations on participation in promoting Buddhist affairs with direct ultimate benefit for Buddhist monks, government organizations or related authorities should support Buddhist affairs promotion and budgets for all aspects including administration, religious education, welfare education, Dhamma dissemination, and public utility. This will be management and operation that is actually corresponding to actual problems.